

Sivistysvaliokunta / sivistysjohtaja

Jokivarren koulun henkilökunnan lausunto liittyen selvitystyöhön, joka koskee Orimattilan yhteiskoulun, Jokivarren koulun ja Erkkö lukion johtamisjärjestelmien kehittämistä

Jokivarren koulun henkilökunnan (opettajat ja koulunkäynninohjaajat) lausunto muodostuu tiimeissä laadituista lausunnoista ja niiden läpikäynnistä koulun johtoryhmässä. Rehtori ja apulaisrehtorit eivät osallistuneet tiimien lausuntojen laadintaan. Rehtori alusti asian johtoryhmässä tiimien vetäjille, jotka kokosivat lausunnot tiimiensä kanssa keskustellen. Rehtori ja apulaisrehtorit osallistuivat keskusteluun johtoryhmässä, kun tiimien lausuntoja käsiteltiin.

Lausunto koottiin pyytämällä tiimejä pohtimaan lausuntopyynnössä mainittuja kolmea vaihtoehtoa niistä näkökulmista, joihin lausuntopyynnössä pyydettiin kiinnittämään erityisesti huomiota. Tiimeille annettiin myös mahdollisuus lausua aiheesta vapaasti muista näkökulmista.

Tiimeissä nousi kysymys siitä, kuinka suuri merkitys lausunnolla on. Toinen pohdintoja aiheuttanut asia oli, että lausuntoa annettaessa oli hankalaa erottaa vaihtetta, jossa muutokset koskisivat ”vain” hallintoa ja sitä tilannetta, jossa aineenopetusta annettaisiin tosiasiaa vain yhdellä kampuksella, mihin lausuntopyynnössäkin viitattiin. Tämä näkyy selvästi joissain lausunnon osissa. Pelkälle hallintojen yhdistämiselle tiimeissä oli selvästi hankalaa löytää puoltavia perusteluita – edut olivat pääosin sellaisia, jotka liittyivät mahdolliseen aineenopetuksen yhteen kouluun keskittämiseen. Haittoja tai riskejä tiimit löysivät kaikista pohtimistaan vaihtoehdoista.

Toiminta-alueittaisen opetuksen osalta tiimeillä oli yhteinen huoli: joustavan, yhtenäisen kehitysvammaisten lasten perusopetuksen järjestäminen siten, että toisaalta vastataan yhtä aikaa inklusion perusvaateeseen yhteydestä ikätovereihin ja toisaalta muodostuu sellainen vaativan erityisen tuen kokonaisuus, jossa eri-ikäisten kehitysvammaisten lasten koulutuksellisiin ja kehityksellisiin tarpeisiin voidaan vastata joustavasti, koettiin hyvin hankalaksi, jos samassa yksikössä ei ole perusopetuksen kaikkia ikäluokkia.

Käytännössä tiimit katsoivat, että Jokivarren koulun kannalta vaihtoehdot a) nykymalli ja b) OYK ja Erkkö yhteen olivat käytännössä sama – merkittävät erot löytyivät sitten suhteessa vaihtoehtoon c) kaikkien kolmen koulun hallinnollinen yhdistäminen.

Päätöksiä, olivatpa ne mitä tahansa, toivottiin tehtävän harkiten mutta reippaasti ja niihin sitoutuen.

Seuraavassa tiimien lausuntojen yhteenveto vaihtoehdoittain.

Henkilökunnan puolesta,

Antti Ketonen, perusopetuksen rehtori

a) KOULUT ENNALLAAN	Edut ja mahdollisuudet	Riskit ja haitat
Tehokas tilankäyttö	<p>Oppilasmäärien pienetessä jää enemmän tilaa / mahdollisuutta toteuttaa eriyttämistä.</p> <p>Tyhjiä tiloja jää oppilasmäärien tippuessa, eriyttämiseen jää tiloja</p>	<p>Jokivarren koulua ei kunnosteta mitenkään ajatuksella, että "kohta se kuitenkin lakkautetaan".</p> <p>Oppilasmäärät tippuvat → tyhjiä tiloja</p>
Henkilöstöresurssi ja kuljetukset (teho ja jousto)	<p>Oppilaiden tuntemus pysyy hyvällä tasolla pienemmissä yksiköissä.</p> <p>Jokivarressa pystytään hyödyntämään kaksoiskelpoisia luokanopettajia aineenopetuksessa. Aineenopettajat pystyvät Jokivarren koulussa opettamaan alaluokkia.</p> <p>Joustavampaa hoitaa kuljetuksia muutostilanteissa.</p>	<p>Oppilasmäärien väheneminen vähentää opetustunteja.</p> <p>Miten saadaan opettajille opetustunteja?</p> <p>Resurssien tuhlaamista, kun kuljetuksia hoidetaan eri tahoilta</p>
Opetuksen laatu ja henkilöstön pito- / vetovoima	<p>Henkilökunta Jokivarren koulussa on hyvin tyytyväinen nykyiseen tilanteeseen. Monet ovat olleet pitkään töissä samassa talossa eikä ole hinkua muualle. Miksi muuttaa toimivaa mallia?</p> <p>Henkilöstön motivaatio paranee, kun pysytään samoissa yksiköissä tutuissa toimintamalleissa. Johtoportaan tuki riviopettajille ja myös oppilaille on parempaa. TAO-opetus pystytään järjestämään yhtä hyvin kuin ennenkin.</p> <p>Aineenopettajien opettaminen alakoulussa parantaa opetuksen laatua.</p> <p>Pienemmät opetusryhmät → yksilöllisten tarpeiden huomioiminen, tuentarpeiden huomioiminen helpompaa</p>	<p>TAO-opetus omanlaistansa eikä hyödy jakamisesta kahteen yksikköön. Oppilaat kehitysikänsä puolesta "alakoululaisia" koko perusopetuksen ajan.</p> <p>Oppilasmäärien tippuessa yläkoulun opetusmahdollisuus häviää (kaksoiskelpoisten opettajien). Vetovoimaisuus voi vähentyä, kun ei voi käyttää kaksoiskelpoisuutta.</p>
Johtaminen (malli ja resurssit)	<p>A- ja b –vaihtoehdot ovat parhaita mahdollisia ainakin Jokivarren koululle.</p> <p>Rehtoreiden saatavuus ja näkyvyys kouluarjessa on parempi. Lisäksi rehtori pystyy käyttämään aikansa tehokkaammin oman yksikkönsä hyväksi. Rehtorin työtaakka pysyy ennallaan.</p>	

	<p>Jokivarren koulussa toimii hyvin. Kannattaako hyvää lähteä muuttamaan?</p> <p>Oma johtaja saavutettavissa, rehtorilla on käsitys koulun toiminnasta ja oppilaista</p> <p>Päätösten tekeminen sujuvampaa. Päätösten määrä pienempi. Aikataulujen ja työjärjestysten tekeminen helpompaa.</p>	
Aikataulu (päätökset, voimaantulo)		Jos koulut joka tapauksessa yhdistyvät, tulevaisuudessa joudutaan antamaan kenkää useille opettajille – voisiko tähän varautua niin, että nyt jo "lakkautetaan" virkoja esim. eläköitymisen myötä.

b) OYK + ERKKO HALLINNOLLESTI YHTEEN	Edut ja mahdollisuudet	Riskit ja haitat
Tehokas tilankäyttö	<p>Nykyisten tilojen käyttö helpottuu.</p> <p>Tyhjiä tiloja → eriyttäminen mahdollista, pienempiä ryhmiä, ryhmätyötiloja</p>	Tiloja jää tyhjilleen, kun oppilasmäärä tippuu.
Henkilöstöresurssi ja kuljetukset (teho ja jousto)	Opetustuntien määrä ehkä suurempi, kun opettaja voi opettaa yläkoulussa ja lukiossa.	
Opetuksen laatu ja henkilöstön pito- / vetovoima	Vetovoima lisääntyy, kun opettaja voi opettaa yläkoulussa sekä lukiossa.	
Johtaminen (malli ja resurssit)		

c) KOLME KOULUA HALLINNOLLISESTI YHTEEN	Edut ja mahdollisuudet	Riskit ja haitat
Tehokas tilankäyttö		<p>Uuden yläkoulun tilojen toimivuudesta ei ole mitään tietoa.</p> <p>Rakennukseen (Jokivarsi) kohdistuva ilkivalta voi lisääntyä, jos oppilaat tietävät, että "kohta tämä koulu kuitenkin lakkautetaan".</p> <p>Jos yläkoulu muuttuu 75 min. oppituntiin ja alakoulu pysyy 45 min, tilojen hyödyntäminen vaikeutuu.</p> <p>Vaikuttaako tilaratkaisuihin, jos muutos vain hallinnollinen?</p>
Henkilöstöresurssi ja kuljetukset (teho ja jousto)	<p>Yhteisten virkojen hyödyntäminen aineenopetuksessa.</p> <p>Suurempi työyksikkö.</p> <p>Tehokkaampaa suuremmassa yksikössä. Aineopettaja löytää itselleen kollegan isommassa yksikössä.</p>	<p>Sijaisrekrytointien haasteet todennäköisesti lisääntyvät.</p> <p>Jos yläkoulu muuttuu 75 min. oppituntiin ja alakoulu pysyy 45 min, yhteisten opettajien hyödyntäminen vaikeutuu.</p> <p>Henkilöstölle saattaa tulla siirtymisiä kesken päivän.</p> <p>Jokivarren koulun kaksoiskelpoiset luokanopettajat saattavat miettiä työpaikan vaihtoa.</p> <p>Joustomahdollisuudet vähenevät/katoavat. Kuljetusaikataulut pidentyvät → koulupäivien pituudet pitenevät.</p> <p>Yhteisöllisyys vähenee.</p>
Opetuksen laatu ja henkilöstön pito- / vetovoima	<p>Laajempi valinnaisainetarjonta.</p> <p>Henkilöstö voi (ainakin periaatteessa) hyödyntää osaamistaan alakoulusta lukioon.</p>	<p>Jos uusi malli tekee tällä hetkellä hyvin toimivasta mallista sekavampaa ja heikentää työn mielekkyyttä, moni opettaja todennäköisesti etsii töitä muualta.</p> <p>Johtajan tuntemus oppilaista ja omasta henkilökunnasta heikkenee merkittävästi. Pedagogisten tiimien toimivuus kärsii, kun rehtoreilla on enemmän oppilaita vastuullaan. 75 minuutin oppitunnin toimivuus perusopetuksessa on kyseenalaista.</p>

		<p>Liikkuminen yksiköstä toiseen nopealla aikataululla haastavaa, lisääntykö hyppytunnit, kiire lisääntyy, ajankäyttö.</p> <p>Yhteisöllisyys vähenee.</p>
Johtaminen (malli ja resurssit)	Yhtenäinen johtaminen toisi yhtenäisiä käytänteitä.	<p>Jokivarren koulussa on myös alakoulu – kuka vastaa luokanopettajien rekrytoinneista ym. ja varmistaa laadun säilymisen? Lukion ja alakoulun johtaminen ovat hyvin eri tyyppisiä hommia... Rehtorin on tärkeä tuntea koulun oppilaat, koska hän tekee mm. päätöksiä erityisistä opetusjärjestelyistä ja koulusta erottamisesta. Jos rehtori ei ole edes tavannut koulunsa oppilaita, kaikki tämä vaikeutuu ja byrokratia lisääntyy.</p> <p>Rehtorin tavoitettavuus heikkenee tavallisen koulun arjessa. Jokivarsi on yhtenäiskoulu, joka on tyyppiltään ja tavoiltaan huomattavasti erilainen kuin OYK tai lukio. (Mukana myös alakoulun oppilaita)</p> <p>Jos rehtori otetaan nykyisistä rehtorinviroista eikä ns. ekstrana, sille koululle syntyy johtamisvajetta. Vaativa tehtävä luokille 1-lukio.</p> <p>Vertaa aluerehtorimallin toimimattomuuteen.</p> <p>Alaisten- ja oppilastuntemus vähenee. Yhden johtajan tulisi hallita valtavan isoa kokonaisuutta.</p> <p>Päätösten aikataulu hitaampaa, koska päätösten määrä kasvaa. Päätösten ymmärrys hankalampaa.</p>
Aikataulu (päätökset, voimaantulo)	Jos on tarkoitus tehdä isompia muutoksia sillä ajatuksella, että Orimattilaan tulee yksi yhteinen yläkoulu, olisi kohtalaisen varma tieto tästä hyvä saada mahdollisimman ajoissa, jotta henkilökunta voi ja osaa varautua tulevaan.	Vaatii todella paljon huolellista suunnittelua, muutosta ei voi tehdä nopeasti, jos muutoksesta halutaan oikeasti hyvä ja toimiva.